

„Soča“ izhaja vsak petek in velja pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno trisporno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“, in na starem trgu. — V Trstu v tobakarnici „Via della caserma 60“.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici v Mailing-ovi tiskarni, naročnina pa oskrbništvu „Soče“ Via del Giardino v Zoratti-jevi hiši II. nadstr.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Glasilo slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Opozorujemo vse p. n. gg. društvenike „Sloge“, na občni obzor, ki bo dne 19. t. m. pp. ob 1. v prostorih Goriške Čitalnice. Naj pridejo tudi iz oddaljenih krajev saj nekteri, ki bodo zastopali mnenje svojih sosedov, da se doseže edinost pri odločbi kandidata, katerega imajo slovenske kmetijske občine izvoliti za državni zbor.

Volitve v drž. zbor.

II.

V zadnjem listu smo priobčili bolj občne določbe o volitvah za državni zbor, naj danes dostavimo še nekatere bolj podrobne določila.

Pred vsem moram omeniti, da so volilci za drž. zbor tudi vsi tisti davkoplačalci ki nujmajo pristojnosti v tisti občini, kder bivajo, glavna stvar je ta, da davek plačujejo. Minister notranjih zadev razpiše občne volitve dan, kedaj se ima vršiti volitev pa odločijo namestniki dotičnih dežel. Kraji, kje se voli, so postavno določeni. Razpisati se imajo volitve tako, da volijo poprej občine na deželi, potem mesta in trgi na to trg. zbornice in naposled veliko posestvo. Za vsak razred se začnejo volitve po celi deželi na isti dan. Vsi, ki imajo pravico voliti, se morajo po abecednem redu zložiti v posebne imenike. Pri volitvah se ima vsaki občini na deželi narediti en imenik za prvotne volilce in drugi za uže izvoljene volilne može, in vsi volilni može enega okraja se deno zopet v poseben imenik. Za občine na deželi, v mestih in trgih ima za vsako občino napraviti te imenike občinski predstojnik. Ti imeniki pa morajo biti javno razpoloženi, da jih lahko vsak pregleda, in vsak ima pravico pritožiti se v 8 dneh in tirjati, če je izpuščen, da ga župan piše v imenik. — Župan mora take pritožbe v 3 dneh poslati glavarstvu, ki razsodi o tej stvari. Glavarstvo sme do 24 ur pred volitvijo tudi samo popraviti imenike, če zapazi kaj nerednega, da se ustanovi število volilnih mož na deželi, ima okrajna gosposka na podlagi zadnjega ljudskega popisa za vsako občino določiti število volilnih mož (na 500 preb. 1 volilni mož) in naznaniti dan in uro, kedaj ima občina izvoliti te može, dalje mora po preteku časa za pritožbe vse imenike negotoviti, imenovati komisarja kot volilnega voditelja in dotičnemu

županu vse to o pravem času naznaniti. Župan ima potem prvotne volilce k volitvi povabiti, da pridejo odločeni dan in uro na volišče. Volilna komisija obstoji iz komisarja in iz občinskega zastopa, glasuje se ustmeno. Vsak volilec mora na glas povedati toliko priimkov, kolikor je v tisti vasi voliti volilnih mož. Da je volitev veljavna, mora biti nadpolovična večina nazočih volilcev za vsacega volilnega moža. Ako se ne doseže ta večina za kacega volilnega moža, more se prestopiti k ožji volitvi. Zato ne smejo volilci zapustiti volišča, dokler nij proglašeno, da je končana volitev.

Kedar so vse županije enega okraja volile, zapíše glavar vse volilne može v poseben imenik in izroči vsakemu izvoljenemu izkaznico, s katero gre potem na odločeni dan voliti poslanca. Ta način volitve je kakor smo uže zadnjič rekli, malo primern svobodi in ako je ljudstvo s takim načinom zadovoljno, dokaz je to, da je ljudstvo zaspano, nemarno in malo zvedeno.

Pri zbuženih narodih je vsak ponosen, da je volilec, in vsakdo hitro reklamuje to svojo pravico, ako bi se mu hotela kratiti. Vsa ta volilna postava sloni torej nekoliko na privilegijah, kajti dostikrat se je zgodilo, da so volilni može izvolili prav onega kandidata, kateremu so bili prvotni volilci (ljudstvo) popolnoma nasprotni. —

Ako so pa prvi volilci zreli, in so doma nepremišljeno volili, po tem je izvoljenec še natančneje postopati in gledé na svojo odgovornost vsestransko pretehtati katerega moža tirja občni blagor za poslanca. To nij tako težavno, če ima dežela može, kateri so obče znani in le nekoliko zre! narod more takih mož imeti. V enem kandidatu naj se zedinijo vsi, to je vsi oni pošteni volilci, ki hočejo na Dunaj poslati res svojega zastopnika če ni človek, ki se v klanja vsaki vladi in kateremu je mandat lestva za mastne službe.

Veliko ostreje je treba postopati, če so slovenski volilci mešani s tujimi volilci, kakor je žalibog v Avstriji po mnogih volilnih okrajih. Tam je treba, da se slovenska manjšina uže pred volitvijo popolnoma poda slovenski večini, da so Slovenci na volišču edini za enega moža zoper Nemca ali Italijana. Taka je na pr. v velikem posestvu Goriškem. Tam bi Slovenci lahko zmagali saj tako daleč, da bi ne prišel v drž. zbor, kakor zadnjič, kak Vicentini, mož,

ki je sicer enkrat na Dunaji tudi v slovanski ravnopravnosti nekaj kvasil, ki pa je zaradi tega prav tako zagrižen lahon, kakor kak tržaški Angeli et consortes, Vicentini je mož, ki občuje mnogo onkraj Idrice, pa molčimo.

Proti temu se je treba torej postaviti naj velja, kar hoče. Da pa zinagamo saj deloma treba je postaviti kandidata, ki ima kaj veljave tudi mej nekaterimi italijanskimi veleposesniki, in mi poznamo takega moža, dobrega avstrijskega patrijota, ob enem pa Slovincem prijaznega moža, ki bode v kratkem obrnil nase pozornost vsacega dobrega Avstrijca federalista in Slovana. —

Na Goriškem imamo za mesta in trge uže takega poslanca, kakor si boljšega zeleti ne moremo in ta je Coronini v tej volilni skupini se nij torej nič bati, Italijani in Slovenci imajo v Coroniniju moža pravičnega, kakor nalašč vstvarjenega v zastop, kder mora skrbeti za 2 narodnosti. —

Samo slovenske občine malega posestva so na Goriškem lepo zedinjene v en volilni okraj, kder mora prodreti pravi narodnjak, ako le vlada količkaj edinstvi mej volilci. —

A uže leta 1873 nas je skušnja učila, da v tej volilni skupini je navadno preveč kandidatov in da prav zaradi tega je prodrl vladni kandidat, sicer pošten Slovenec, a le vodno vladni kandidat. Tudi ta pot so Tolminci in nekateri uplivni Kraševci za tega kandidata; to so namreč ljudje ki pravijo, da tisti je dober poslanec, ki zna dobro „antichambirati“ pred ministersko sobo. — A Goriški Slovenci so, skoro bi rekli, najbolj zavedni Slovenci, in zato bi bila sramota za-nje in slab izgled za druge, ako ne bi se otrsli ta pot tega kandidata.

A razun tega imamo še 3 druge narodne kandidate. — Zakaj toliko? Zadosti bi bil samo eden, in sicer nobeden sedanjih. Gospod Povše, pošten rodoljub, odpovedal se je kandidaturi iz rodoljubja in v tem je prav storil, pokazal je, da se zna zatajevati. — Napadi na g. Povšeta v politiki in drugih listih so bili torej na jako slabem mestu in so prejasno kazali, njihovo tendencijo. — Predobro poznamo mi ptičke — domače po perutih. —

Proti g. Abramcu, ki je jako značajeu in učen mož, dober jurist se sliši zdaj celó na Krasu nasprotstva; a v goriški okolici vtigne vendar g. Abram dobili nekoliko glasov in nekoliko tudi v gorah, pa verjetno

LISTEK.

Non omnis moriar.

Hor.

† Avgust Arminij Leban.

I.

Zopet novo izgubo za naš narod imamo naznaniti: Avgust Arminij Leban, talentirani učitelj na državni deskejši šoli v Gorici in genjalni slovenski skladatelj, preminol je 30. maja. Tužno se je oglašal mrtvaški zvonek iz turna line jezuitske cerkve v Gorici minoli petek ob 7 ur popoldne, in o novici, da zvoní v večnost preselivšej se duši Avg. Lebanovej, nij bilo suho nobeno oko. Bodi si Slovenec, Talijan ali Nemec, vsak, ki je poznal nadarjenega, še ne 32 letnega moža, obžaloval je njegovo izgubo. A naj nam bode dovoljeno, da obsirniše o blagem ranjku izpogovorimo.

Avgust Arminij Leban se je rodil v Kanalu na Goriškem 5. sept. 1847. l., kjer mu je bil oče učitelj na ondesnji šoli. Uže v zgodnej mladosti kazal je fantič bistro glavico; osobito mu je delalo veselje sviranje na glasoviru, katero poslušati je imel pri ložnost pri Kanalskih podučiteljih, ker njegov oče — nadučitelj — nij bil muzikaličen. Dvršivši narodno šolo v Kanalu, prišel je mladi Avgust v Gorico, kjer

je vstopil v gimnazijo. V prvi šoli bil je prvi, a potlej vsekar drugi odličnik. Dvršivšega drugo gimnazijo dal je oče Valentin v malo semenišče, kjer je ostal do osme šole. Pravijo, da se je Avgust za šolo malo učil; kajti njegov talent mu je pripomogel, da je z malo trudom izvrstno zadostoval tirjavam na gimnaziji; tembolj pa se je učil za — živjenje. Poleg literature svojega jezika in poleg klasičnih jezikov, ko so mu bili posebno priljubljeni, pečal se je posebno s prebiranjem dobrih nemških in italijanskih pisateljev. Avgust je jako rad čital kajti istinito je, da je celó pri jedi bil z knjigo v rokah. Po takem vstrajnem čitanji pak se je bil tako izobrazil, da je znal deželne jezike: slovenski, nemški in italijanski izvrstno, da morda malo kateri Slovenec tako. Uže za svojega dijakovanja se je bil poskusil kakikrat v slovenskem spisovanji, in še zdaj po njegovej smrti so se našli pri njem nekateri poetiški poskusi iz prejšnjih let. Kakor sem uže rekel, je Avgust do konca sedme šole ostal v malem semenišču. A uže v sedmjej šoli l. 1866 prime ga huda prosna bolezen, vsled katere je bil primoran ostaviti študije ter se preseliti iz malega semenišča k staršem, ki so mu bivali takrat uže nekaj let v Gorici. Jedva malo se okrepcavši in malo časa preden so Avgustovi sošolci delali maturo, sklene, da se podvrže i on izpitu in res l. 1867 opravi prav dober zrelostni izpit na goriškej gimnaziji. Reči se sme, da je bil Avgust Leban izmej vsih učencev, kar jih je kedaj imela goriška gimnazija, eden najodličnejših; a on bi bil še bolje vspehe lahko do-

segel, da bi se bil učil „za red,“ a učil se je temveč zasebno — kakor sem uže rekel — za živjenje.

Dvršivši gimnazijo, bil je zmerom še tako bo-lehen, da nij bilo misliti, da bi se podal na Dunaj filologije učiti, kar je posebno želel. Vrh tega tudi potrebne materialne podpore nij imel za to. Želja njegovega očeta bila je ta, da bo mu sin postal duhovnik, v katerem bi ga bila tudi morda čakala lepa kariera; pa naš Avgust nij imel poklica za ta stan; zato sklene, da se posveti učitelstvu, ko okreva.

V enem letu izvrstno dvrši učiteljske in bil je potem imenovan učiteljem v Sovodnjah pri Gorici. Na učiteljski je poslušal tudi italijansko predavanje in imel je boljši red iz italijanskega jezika, kakor njegovi italijanski kolege. Pri učiteljskem izpitu je dobil štev. 1, česar še noben Slovenec na Primorskem nij. Pa Avgust se nij bavil za svojega učiteljevanja le z učiteljskimi rečmi, nego študiral je še zmerom klasične jezike in imel je še zadnja leta zmerom to idejo, da bi šel na Dunaj filologije se učiti. Leta 1872 bil je imenovan učiteljem v Ajdovščini, kjer je pa le malo časa ostal; kajti uže decembra meseca istega leta imenoval ga je minister za uk in bogočastje učiteljem na c. kr. vadnici v Gorici, in sicer prišel je na svojega očeta mesto, ki je bil takrat po 42 letnem službovanji v pokoj dejan, odlikovan s zlatim križcem.

II.

Avgust Leban nij bil le izvrsten učitelj, nego bil je mož, ki je kakikrat tudi pompčil pero, in mar-

nij da prodere. — Enaka je z g. Tonkljem; on bode imel še precej glasov na tominskem, malo v okolici goriški, še manj na Krasu, tega smo gotovi. — G. Tonkli je sicer prav dober narodnjak, a vendar še njima take simpatije, da bi se moralo z njim prodreti.

Položaj je torej tak, da bo skoro gotovo prišlo sopet do ožje volitve mej Tonkljem in Winklerjem (rečemo to, ker se je g. Povše odpovedal) in če bo to, stavili bi dosti, da pri ožji volitvi prodere sopet Winkler, vladni kandidat. — Prašamo torej, ali bi ne bilo boljše, da bi se vsi goriški volilci, to je dobro misleči narodnjaki zedinili v enem čisto novem odločno narodnemu kandidatu. —

Nij treba posebno učene buče, tudi pošten, pаметen posestnik bi zadostoval. A vojska bi potem jenjala, in goriški rodoljubje bi morali biti uže siti takih vojsk, katere koristijo le samo vladni. —

Mi namreč računimo tako: Volilna skupina Slovenskih kmetijskih občin ima blizo 252 volilcev; na Krasu jih je 60 od katerih bi dobil Tonkli 18, Abram 18, Winkler 24, v goriški okolici je 116 glasov od katerih odpade morda 16 za nedošlje in za divje, od drugih 100 vtegne dobiti Winkler 20, Tonkli 45 in Abram 35, na tominskem je 76 glasov, naj jih odpade 6 za divje in nedošlje, dobili pa more jih Abram 15, Tonkli 25, Winkler 30. — Torej bi imeli kandidataje toliko le glasov:

Tonkli 78, Winkler 74, Abram 68. Ker ne bo dosegel nobeden absolutne večine pride gotovo do volitve mej T. in W. in pri tej volitvi bode gotovo 2/3 Abramovcev glasovalo za W., ki bode potem izvoljen. Torej goriški Slovenci bodite previdni in poslušajte naš glas.

Bismark kot narodno-gospodarski politikar.

Železni mož Bismark stvaril je sé svojim državnopolitiškim in vojniškim postopanjem in res diplomatičnim talentom Nemško skupno državo. Vendar tudi, toliko milijard broječa, velikanska denarna odškodnina, ktero je morala premagana Francija Pruskemu kralju plačati, ni zamogla vtrditi nove zedinjene države, ktera hudo peša v financijelnem oziru in dokler se ne postavi na trdno urejena financijelna tla ni njen obstanek zagotovljen. To je njeni državni kancelar tudi sprevidel in zdaj, ko je najsilnejše politiške uredbe dovršil, ktere so neobhodno potrebne bile za uterjenje edinstva, poprijel se je z obćudovanjem vredno enerģijo narodno-gospodarske politike in dela z neutrudljivostjo na to, da postavi svojo zedinjeno Nemčijo na trdna financijelna tla, na kterih se bo zamogla njegova država vkrčiti in tako močna postati, da jo noben vihar ne bo mogel razrušiti. V dvojnem oziru želi on svoj cilj doseči. Svobodna trgovina, vsled ktere je osobito Francoski in Angleški mogoče hudo konkurirati z Nemčijo, je prouzročila propad nemške obrtnije in veliko revščino v Nemčiji, kder se sedaj socijalizem zelo razširjuje. Zato hoće Bismark uvesti visoko colnino na sleherni ptuje blago, ktero se bo uvaževalo v Nemčijo, ter tako zabraniti konkurencijo po tujem blagu, kar bo domačo obrtnijo zdatno pomnožilo in okrepiło. Kolikor viša bo colnina na tujo vpeljano žito Ogersko in Rusko, toliko po višji ceni bodo domači nemški kmetovalci prodajati mogli domačo svojo pšenico, toliko bolj bo za domače kmetovalce sploh.

sikteri njegovi članki so raztreseni tu in tam po časopisih. Pisal je pedagogične članke za podlistek v „Sočo“, „Primorcu“ in tudi v „Slovenskega Učitelja.“ Spominjam se, da je tudi po „Jadranskej zarji,“ kakikrat kako pesem priročil. Še kot učitelj v Gorici se je redno pečal z latinščino in grščino, a posebno sé slovenščino, katerega jezika je bil posebno vešč. Kakor pridna bučelica pri cvetkah, tako je posedal zmerom pri knjigah iz kojih si je zajemal obširno znanje. Predaval je tudi slovenščino na goriškem preparandiji, pri katerem zavodu ostane zmerom v dobrem spominu. A Avgust Leban nij toliko znamenit, kot pisatelj, nego kot slovenski skladatelj. Kedó je Avgusta muzike učil, to mi nij znano, pravijo, da je samouk. V malem semenišču je imel namreč priložnost, da se je naučil glasovira. Zgodaj uže vzbudi se njegov genijalni duh in menda uže v petej šoli poskusil se je v slovenske skladbi. Takratni semeniški vodja g. R. pošiljal je štiri za muziko nadarjene mladeniče. Th. g. Schreiberji, organistu v stolnej cerkvi, generalbasa se učil, in mej to četvorico bil je tudi Avgust. G. Schreiber pravi, da je uže takrat Avgust temeljito razumel vse, kar mu je razlagal iz generalbasa; pa tudi blagi ranjki se je češče s hvaležnostjo spomnjal g. Schreiberja ter ga zval strokovnjaka v glasbi. Uže za svojega življenja v malem semenišču uglašbil je bil Avgust marsiktero pesem, katero so študentje peli. Se ve, da te skladbe so še mlade in nemajo posebne vrednosti. Pravo njegovo glasbeno delovanje se je začelo menda šele za njegovega učiteljevanja v Sovodnjah. Ondu je podučeval fante skupaj z mirenškimi v petji in pridobil si je bil tudi izvrsten glas kot organist. Ranjki dr. Lavrič ho-

To je prvi njegov namen, v kterega duhu sanje sedaj zviti kancelar narodno-gospodarske reforme in sisteme v Nemčiji.

Pa tudi državno-financijelni sistem boće mogočai državnik spremeniti. Dosedaj so bili direktni davki poglavitni, torej stalno posestvo je bilo največ obteženo. Sedaj pa hoće Bismark finančne dohodke povisati s tem, da bo pomnožil indirektné davke. Vsled te nove finančne sisteme bo ob enem zdatno povisál državne dohodke. Tako bo imel v svoji oblasti in roki politiko, celo vojno, in ob enem hoće sedaj zagotoviti si tudi denarne pripomočke, kteri bodo še le stalno zagotovili obstanek zedinjeni Nemčiji. S tem bodo hudo zadeti veliki kapitalisti in v tem ima kancelar prav, ker dosedaj so ti kapitalisti skoro vso politiko vodili, pa v primeri le silno malo davščine imeli. Zato mu prav ti očitajo neznačajnost in ga dolže, da je v narodno-gospodarski politiki nezrel ter otrok. Čudijo se, da je tako naiven ali pa tako krut. Pa še ni pozabljeno, kako so prav tisti politiški krogi preslavljali Bismarka kot velikana, kot prvega in najspretnišega državnika v Evropi, ko je Francosko pomandral in v Holstein-u dosegel, to kar je hotel. Da! klečevali so pred njim in servilno v zvezde kovali talentiranega državnika Bismarka. Mi mislimo, da bo Bismark izvršil tudi to novo državno narodno-gospodarsko in finančno preuravnavo, in da bodo njegovi nasprotniki kmalo potihnili. Res, mož je železne volje, kar hoće, to izpelje; še tako gromoviti ugovori, še tako goropadni zadržki ga ne prestrašijo in že se boje njegovi nasprotniki, da bo Bismark tudi kot finančni politikar zmagal in prisilil si obćudovanje celó svojih nasprotnikov. Podpira pa ga po Evropi splošno vladajoča reakcija, ktera se razvija proti svobodni trgovini. Celó na Francoskem in Angleškem, kder se je naj prvo pričela svobodna trgovina in kder imajo velikansko pa izvrstno razvito obrtnijo ter naj bolje potrebujejo svobodne trgovine, so začeli nasprotovati svobodni trgovini in trditi, da sé svobodno trgovino mera sleherni blagostanje propasti, ako se bodo stvari še na dalje tako razvijale, kakor dosedaj.

Kaj pa k vsemu temu poreče naša avstrijska vlada? V poslednjem državnem zboru slišali so že nekteri glasovi in obveljali so nekteri sklepi, ki kažejo, da hoćejo tudi naši državniki zaježiti preveliko svobodo trgovine.

Konvencija turško-avstrijska

Koliko različna so pač mnenja o tej konvenciji! Menda ima prav dopisnik iz Sarajeva, ki „Slovenca“ o konvenciji med Turčijo in Avstrijo in o mnenju ondotnih prebivalcev poroča in tudi mi si drugeče ne moremo misliti, ker zdrav um uže tako reševé veli. Prezanimivi dopis hoćemo po „Slovenca“ posneti in našim čitateljem podati, ki bodo gotovo veliko zanimivega našli v njem ter spoznali razmere kakoršne so sedaj v Bosni:

O konvenciji med Turčijo in Avstrijo čitalo se je zadnji čas po evropskih novinah toliko, da človek res ne ve, kojim bi bolj verjel in v kojih so bolj važna poročila; tako namreč mislijo čitalci omenjenih novin zunaj Bosne in Hercegovine. Mi drugi pak, koji v Bosni in Hercegovini prebivamo, moramo to konvencijo vse drugače razumeti, in z nami vsi Bošnjaci in Hercegovci. Navedeno je toliko nemogočih stvari v

tej pogodbi, da kdor Bosno in Hercegovino le malo pozna, se mora na ves glas zakrohutati in to po vsej pravici. Treba je potovati samo iz Broda proti Sarajevu zmirom po isti cesti, tu vidiš n. pr. v vsaki štaciji, če je še tako mala, polno vsakovrstnih barak za vojsko in ako vprašaš, koliko n. pr. stane ena, dobiš od vsacega le malo večšega odgovora, da vsaka mala barakica stane nad 10—14 tisoč goldinarjev, in takih barak bi človek naštel iz Broda do Sarajeva na stotine in stotine. Potem je še cesta, edina cesta samo iz Broda do Sarajeva. Še pretečeno zimo ako se si vozil v Sarajevo, videl si od štacije nad tisoč in tisoč ljudi civilnih delati, poleg tega pa še cele polke vojakov kamenje tleči, le pionirje in ženiste opravljati potrebna dela. Tedaj vse to naj bi Avstrija delala gnjili Turčiji, na ljubav divjemu Azijatu?! Taka dela stala so milijone in milijone goldinarjev. Ako srečno dospeš v Sarajevo, začudiš se gotovo marljivosti naši in naše vlade, vse je prenarajeno. Na predmestjih proti Brodu ali na koncu Franje Josipa ulice vidiš, da se je mesto pomnožilo za veliko na pol zidanih lepih barak, grabni in razkopana zemlja preobrnila se ti je v najlepše vrtove tako, da meščani s ponosom gledajo na lep prirastek mesta. In vse to zopet bi bilo za vražjega Turčina! Ne, tega nikakor ne more več Avstrija storiti, ker v ta razna dela zakopala je strašno svoto denarjev, koje na pol še živa Turčija nikdar in nikakor povrniti ne more, to priznajo ne samo Avstrijci tukaj bivajoči, nego tudi najstrastnejši dušmanini. V mestu Sarajevu popravljajo ceste in ulice, podira in zopet zida uradna in druga poslopja menda tudi tega ne dela za krutega barbara in madjarskemu mu bratu na veselje. Poleg vsega tega pa ima Avstrija za svojo vojsko velikansk trošek in je prestala izpit najhujšega bojevanja z divjakom, a to vse stalo je ne samo lepo, strašno svoto novcev, nego popustila je tudi grozno število hrabrih slovenskih junakov, koji so se borili kakor levi za osvobojenje za svoje trpeče slovanske brate. To pač jasno dokazujejo znamenja pokopanih junakov počeni od Darzute do Sarajeva in tako po vseh cestah, kjer je zmagovalno predirala naša vojska proti glavnemu mestu Sarajevu in ravno tako v Hercegovini. Ali ne samo razna znamenja pri cestah, nego še jasnejši sprčujejo pak vračajoči se polki, kojih je komaj tretjina vrnila se (n. pr. polk Hes popustil je nad 800 mož samo v sarajevski okolici.) Diplomati in drugi, koji se protivijo pravičnemu naravnemu, a odobravajo sramotne ugovore med Turčijo in Avstrijo, naj pridejo poslušat priprostega Bošnjaka, on jim bode povedal in razložil, da to nikakor ne more biti in se ne sme zgoditi, in ako bi se tudi kaj v resnici sklenilo, bilo bi le na papirji in želje naših protivnikov, koji slovansko mišljenje, povečanje in izobraževje velicega slovanskega naroda zatirati hoćejo.

To je tukajšnje splošno mnenje in govorjenje, tedaj gotovo najzdravejša misel priprostega Bošnjaka, koji bi zopet vse žrtvoval, predno bi divjak še kako pravico dosegel nad zatiranim. Tedaj vnel bi se zopet plamen največji, ako bi se najmanjša stvar v korist Turčije v Bosni in Hercegovini spreobrnila, Avstrija pak bi stala zopet pri začetku skoraj dovršenega težavnega dela, in bi se zapletla v mnogovrstne druge neprijetne homatije, koje bi jej nikakor ne koristile, temać privele jo do duševne in materijalne največje škode, sovraštva med narodi svojimi, sosednimi in ko-nečno do propada.

je povsod narod ter ga blažil v petju podučujoč. Sam je kot občinski tajnik v Sovodnjah vse v slovenščini pisal, da si to morda nij bilo po volji vsem gospodom in vsled česar so ga imenovali „panslavista.“ Znano je, da je bilo za njegovega učiteljevanja izborna petje v Sovodnjah tako, da so hodili tudi iz sosednjih srenj ljudje k službi božji v Sovodnje, kjer jim je bilo dane poslušati tako lepo petje in orgljanje. Ko se preseli v Gorico, sodeloval je — dokler zdrav — zmerom pri narodnih veselich, in posebno kot pevovodja bil je jako izvrsten. Učitelji, ki so hodili s počitnicah k nadejvalnemu tečaja v Gorico, zbirali so se okolu priljubljenega jim kolega, kateri jih je uril v lepem ubranem petji in pojoč so se ponašali zvečera v društvu pod njegovim vodstvom. Kedo se ne spominja tega krasnega petja, kedo ne teh lepih večerov? — Kot učitelj slovenskega jezika na preparandiji znal jesvotje gojenje in gojenke unemati za narodno stvar, bil jim nij le izvrsten učitelj, nego tudi prijatelj; a zato ga tudi njegovi učenci in učenke ne mogó pozabiti ter bitko obžalujó njegovo izgubo.

Avgust Leban je sé svojim duhom nadkriljal učiteljstvo na Goriškem. To so tudi dobro vedeli njegovi kolege in imeli so od njega veliko spoštovanje. Njegovi višji so pač tudi znali, kaka bistva glava je Avgust, zato ga je deželni šolski svet predlagal ministertvu za vodjo na državnej šoli v Gorici. Pa do te česti nij prišel; kajti nekaj mesecev prej uže je bil zbolel in ko nij bilo nobenega upanja, da bi kmalu ozdravil, imenovalo je ministertvo drugega gospoda provizoričnega vodjo. Pred letom dnij bilo je namreč opaziti pri njem neka zagrljenost, in ko mu je tudi glas jel pešati, vzel je bil dopust, da bi ozdra-

tel je nagovoriti nektere mecenate, da bi mladega učitelja poslali na praški konservatorij, kar se mu pa nij posrečilo. Uže l. 1871 bil je Avgust namenil nektere svoje skladbe javnosti; pa zaradi materijalnega pomanjkanja se njegova namera nij mogla izvršiti. Prav zaradi tega tudi nij mogel slediti besedam glasbenega strokovnjaka g. Jovačovskega na Dmajji, ki je o priložnosti, ko je videl nekaj skladb 21 letnega Avgusta, vzklical: „Za Boga, to je redek talent! Te kompozicije so polne ognja. Da imam jaz tega mladeniča mesec dnij pri sebi, na čast bi bil slovanske-mu rodu!“ Kakor se je Avgust v vseh predmetih zasebno popolnjeval, tako je tudi muziko privatno dosti študiral. Njegove skladbe vzbujale so pozornost pri raznih pevskih društvih in dasiravno nij mu bilo dano, da bi bil kaj objave (razen „Domovine,“ „Slavčevega speva“ in nekojih drugih pesnjev v „Vrtci“ in „Tovarišu“), pridobil si je vendar lepo ime kot slovenski skladatelj. Svoje skladbe je vedno pilil in šele letos sklenil je bil za trdno, da izda dvojce del, — kar ga ugrabi blea smrt! —

III.

Avgust Leban je bil mož majhne postave, rumenkastih las, polne briade in modrega očesa. Zadnja leta je bil zdrav in vesel ter se svojim humorom in dobrotljivostjo se je bil prikupil vsem krogom na Goriškem. Bil je izvrsten narodnjak in podpiral slovensko časopisje tudi s tem, da mu je bil naročnik. Imel je: Narod, Učit. Tov., Zvon, Cecilijo (glasb. l.), Viena, Vrtec itd. Uže kot gimnazijalec je petje vodil v malem semenišču ter budil tam in po različnih besedah narodno svest. Ko postane učitelj, odpre se mu za narodno delovanje obširno polje. Budil in unemal

Dopisi.

Iz Tersta, 11. junija. (Izv. dop.) Ravnokar je prišla v Lojldovi tiskarni na svetlo mala knjižica, rekel bi politična brošurica v nemškem jeziku z naslovom: „Orientalno vprašanje in evropska kriza“ spisana od omikanega, pa prostega državljana južnih avstrijskih dežel. Sedaj ko burni volilni boji vihrajo, sedaj, ko posamezni kandidati za dunajsko lesenjačo eden drugega — da vže celo s nepoštenimi sredstvi — kar mirnega gledalca merzi, bode navedena strogo znanstveno pisana brošurica večini politikarjev potrebna pa vsečna stvar.

Brošura razpravlja notrajno in zunanjo politiko naše monarhije, ter kaže avstrijskim politikarjem pot, po kateri jim je bodočno v korist narodov avstrijskih hodevati, ter razpada v tri dele, uvod, splošni in posamezni del.

V uvodu označi pisatelj način in kakovost politične razprave, ter pravi, da ne babilim govorom tujih časnikov ne nezrelim političnim anekdotam ne bode v tej knjižici prostora, ampak le strogo znanstvene politične razpravi.

Ker se pa pisatelj zleh jezikov in obrekovanj, ter očitaju, da s to brošuro morebiti hoče zadobiti ljudstveno nagnenje, da s to brošuro se misli splezati do višjih uradniških ali katerih si bodi stopinj, boji, volil je anonimnost, le, pravi sam, veličastno obhajanje sreberne poroke Njiju Veličanstev, o tej priložnosti od vsih prebivalcev posebno Slovanov izražena udanost do naj višjega cesarskega prestola, mu je pri svojem sklepu merodajna bila.

Daljni namen te brošurice je dokazati, kako bi zamogli slovanski narodi v sedajnem historičnem in burnem času v skupno akcijo stopiti, ter na zunanjo politiko naše monarhije vplivati. — Novo izvoljeni državni zbor bi moral biti središče cele akcije. —

Poslanci vseh slovanskih kronovin bi se morali združiti s tako zvano patrijotično narodno stranko z odločnim programom, kateri zadnji je pa v posebnem delu brošurice znanstveno razpravljen. —

Slovani bi morali začeti boj proti dualizmu, proti privilegijam Nemcev in Madžarov, tem bolj, ker resnici in delavnosti nobeden bi se ne mogel protiviti.

Avstrija šteje 21 milijonov Slovanov, tedaj 3/5 vseh prebivalcev.

Zakaj bi se tedaj ravno se Slovani, Slovani, kateri so za Avstrijo vže mnogo darovali, kakor z gavrom turškim ravnalo, zakaj bi Slovani ne upivali na razvoj zunanje politike naše monarhije?

Pisatelj dalje do sedajno politiko Čehov strogo obsojuje, ter slednjič računa ravno na te kot mogočni in zmožni slovanski rod, ter pravi, da ravno temu rodu pripada v sedajnem času političnem največja naloga.

V splošnem delu razpravlja kratko pa jedernato temeljne principe zdrave državne politike na podlagi modernih državnih postav, o katerem pa hočem čest. bralcem Soče prihodnje kaj več napisati.

Iz Pulja 6. junija. (Izv. dop.) Pretekli teden je mesto Pulj imelo dva nenavadna prizora. Praznovali smo sreberno poroko Nju Veličanstev, in pokopali smo slavnega admirala Bourguignona. V nedeljo 25. Maja

vil. Od oktobra meseca je bil na dopustu. Njegova bolezen v grlu se je prav kmalu raztegnila tudi na pljuča. Zaman je ubogi mož iskal povsod pomoči pri zdravnikih. V poslednjem času se je bil močno shujšal in prišel popolnoma ob glas. A na posteljo priklenen je bil samo osem dan pred smrtjo; ostal je do zadnjega vzdih pri zavesti.

Storil je smrt pravičnega, previden sé sv. sakramenti, kar omenjam pa le zato, da izprevidejo oni, ki so ga v življenju obsojali, da so se motili. Bil je namreč mož, ki nij bil farizej, nego nosil je živo vero v svojem srci.

V Lebanovej zapuščini je dosta skladeb in spisov, osobito v nevezanej besedi. Krasna je „latinska masa“ in „kitica cvetja“ (6 mešanih zborov, narodnim Slovanom poklonenih), ki jo je zapustil mladi mož mej drugimi svojimi skladbami. Ti dve deli, kateri je bil malo tednov pred svojo smrtjo javnosti namenil, sti zares kaj posebnega in nek italjanski skladatelj strokovnjak, ki je te dve deli videl, je rekel, da je Avgust pravi večak v generalbasu in tak talent v otožnost izrazujočih pesnih, da dvomi, da bi ga kedo drugi prekosil.

Po tej izreki italjanskega glasbenega umetnika in po mnogih novejih izvrstnih skladbah, posvetnih in cerkvenih, ki jih je ranjki zapustil, more se soditi, da je bil Avgust Leban eden najgenijalni — ših skladateljev slovenskih. A tega bodo preverjeni t. g. čitatelji šele takrat, ko zagledajo njegova dela belega dne, za kar bodo skrbeli bratje prerano umrlega, ki imajo v rokah njegovo zapuščino.

Škoda mladega genijalnega moža! Slava njegovega spominu!

se je veršila ljudska veselica v cesarskim gozdu Siana. Ob treh popoldan je naznanil trikratni strel iz topov vojne ladje „Belona“ z četek veselice. Vse se je začelo po mestu gibati, pomorska godba je odšla prva skoz mesto, potem se je vzdignila godba tukajšnega delalskega društva „Società Operaia“ in za tem godba tukajšnega pešpolka „Aleman“. Počasi smo se pomikali proti Siani, ki je oddaljena pol ure od mesta. Vozit se med tretjo in peto uro ni smelo zastran velike množice ljudstva. Svečanost je odperl predsednik delalskega društva v ital. jeziku s primernim nagovorom, v katerem je zagotavljal zvestobo in vdanost do Njih Veličanstev in v spomin sreberne poroke je pripela neka tukajšna imenitna gospa bel trak na društveno zastavo. Vse tri godbe svirale so ena za drugo cesarsko himno. Ob 5. se je začela tombola in potem telovadba, katero je vodil Bortoletti. Ples, katerega se je smel slehern vdeležiti, sklenil je lepo ljudsko veselico.

Sredo po polдне pa smo imeli drug žalostni prizor. Vse zastave na vojnih ladjah in po mestu so bilo tužne in oznanjevale so smert preljubljenega, častnega meščana Bourguignon-a c. k. admirala in poveljnika tukajšnih tverdnjav. Petek 30. maja je bil pogreb kakoršnega pač Pulj še ni videl. A blagi mož bil je res velezaslužen za Avstrijsko mornarstvo.

Politični pregled.

Volilna borba je posebno po vsej Sloveniji jako živa in upati je, da dobomo z novim državnim zborom nam Slovanom prijaznejši lice. Veselje narodnjaka prešine, ko vidi tako lepo vzajemnost — posebno pa pri naših sobratih na Notranjskem mej tem, ki se goriških Slovencev razpor celo v Prago zanaša in to, po jako perfidni poti. Sicer pa pridemo kasneje še na to, — za danes molčimo.

NA DUNAJU so osnovali neki „Bürgerklub“, kateremu je naloga zopet sovrage Slovanstva v državni zbor voliti in ti so pseudo-ustavoverci.

NA ČESKEM tudi nij prišlo do prave sprave; tam sta dva moža, ki rujeta proti narodni stranki in to je žalostno.

IZ KOROŠKEGA pa nam piše prijatelj, da bode slovenska in nemško-konservativna stranka o volilnej borbi skupno delovala ter v petih okrajih postavila svoje kandidate.

RUSIJA. V Petrogradu so dne 9. t. m. obesili onega Solovijeva, ki se je drznol postaviti morilno roko na blazega moža, odrešenika slovanske raje. Zapeljani človek nij hotel niti duhoviške zadnje tolažbe.

SRBIJI noče Turčija škode povrniti katero jej je prouzročil roparski napad Arnavtov, izgovarja se, da je ona sama tega kriva.

V BERLINU so 11. t. m. praznovali zlato poroko nemškega cesarja i družice. Naš, pa ruski car se nijsta vdeležila te svečanosti in iz tega se sklepa politični pomen — a kdo zamore pogledati za kulise diplomatov?

ITALIJO so tudi hude povodnji onesrečile; reka Po je predrila strugo ter v mantovanskej okolici celih 12 vasij poplavlila; revščina je velika in tudi tukaj bo treba hitre pomoči.

Neposredni (direktni) davki v Avstriji leta 1871. in pa leta 1879.

Zemljiški (gruntni) davek je v vseh deželah Avstrije skupaj leta 1871. znesel 36 milijonov 523.054 gld., letošnje leto pa ima znesti 36 milijonov in 900.000 gld.

Hišni davek je leta 1871. znesel 18 milijonov in 370.858 gld., — letos bo 23 milijonov in 650.000 goldinarjev.

Pridobinski davek (Erwerbsteuer) je l. 1871. znesel 7 milijonov in 692.821 gld., — letos bo 9 milijonov in 50.000 gld.

Dohodinski davek (Einkommensteuer) je leta 1871. znesel 15 milijonov in 511.555 gld., letos bo 19 milijonov in 500.000 gld.

Stroški za zbiranje davkov (za eksekucije) so leta 1871. znesli 69.910 gld., — letos pa bodo znašali 209.000 gld., zraven tega pa je odločenih še 66.000 gld. za sodelovanje različnih vladnih oseb pri davkovskih eksekucijah (menda eksekutorjev).

Ker je tolikošen razloček med eksekucijskimi stroški leta 1871. in pa letošnjega leta, naj povemo našim bralcem, koliko je zadelo različne dežele av-

strijske l. 1871., koliko pa jih bo zadelo letošnje leto, tako-le:

	leta 1871. goldinarjev.	leta 1879.
Avstrijo pod Anizo . . .	15.400	45.000
Avstrijsko nad Anizo . . .	2.500	3.500
Salcburško . . .	500	2.200
Tirolsko in Predarelsko . . .	—	200
Štajarsko . . .	15.000	35.000
Koroško . . .	6.000	8.500
Kranjsko . . .	2.700	6.000
Primorsko . . .	2.500	20.000
Dalmacija . . .	—	500
Cesko . . .	6.000	15.000
Moravsko . . .	360	18.000
Slezko . . .	250	7.000
Galicijo . . .	13.700	45.000
Bukovino . . .	5.000	3.100

Številke 69.910 gld. za leto 1871. in pa 209.000 za letošnje leto za izhijevanje davkov so tako grozno razločne, da ne potrebujejo nobenega komentara. Vsak bralec si lahko svoje misli.

„Nov.“

Domače stvari.

Nace Gruntar iz Kobarida vli narodnjak ter naš in našega lista prijatelj — postal je notar v Logatcu. Priščno čestitamo njemu in Logačenanam pa naj nas tam ne pozabi!

Procesija rešujega telesa je bila minoli četrtek prav velikanska, sam knezoškof jo je vodil, dasiravno uže v visoki starosti. Svirala je vojaška in mestna godba pa tudi z topovi so streljali vkljub temu, da je municipij opustil staro navado plačevanja smodnika za ta dan. Nekateri mestjanje so zbrali novce za smodnik, vojaški poveljnik jim je dal kanone in kanonirji so dobili za trud — salamov in pijače. Tudi nam se ne zdi primerno opuščati stare navade, in župan si le več sovražnikov s tem pridobi.

Birmanje se bode vršilo dne 22. junija v Tolminu, 23. v Podmelcih, 24. pri Sv. Luciji, 25. Grahovo, 26. Tribuša in 28. pa 29. v Cirknem.

Ostrupila se je še mlada hči necega tukajšnega vrtnarja ter po dolžih mukah zapustila to solzno dolino. Kaj je mlado devo k tem žalostnem naklepu spravilo, ve gotovo ona najbolje, vzroki družih so le ugibanja.

Umrli je v torek po noči H. žl. Escher prokuratist firme Ritter et Rittmayer; mož je bil jako učen.

Hotel Brandt najokusnejša gostilna z bogato pa krasno opravljenimi sobami, je sedaj zatvorjen; to je gotovo znamenje ali slabega gospodarstva ali pa sploh žalostnih kupčijskih časov.

Marionete se začnejo jutri in Goričanje se teh lesenih pajacov prav veselijo, — gotovo bo jutri zvečer prepolno obiskovalcev.

Porotno sodišče je minoli teden obsodilo necega Alviana zaradi tatvine na 4 leta in iz Italije pritepenega krojača, Fusarija na 6 let teške ječe, ker je Alvianu roko držal. Po prestani kazni bode mož potiran v Italijo a tam ga čaka zopet kazen štirih let ječe zaradi družih pregreškov.

Živinska bolezen se nij ponehala v črniškem okraju. Od maja minolega leta je uže nad 80 govedi crknilo, a škode je baje uže čez 8000 gold.

Najvišjo zahvalo je prejel tukajšni odbor, ki je ob času Bosensko-Hercegovskega upora skrbel za ranjene in bolne vojake.

Nasledki zopetnega vpeljanja šager. Minolo nedeljo je bila šagra na Katarinijevem dvorišču in proti dnevu nastal je pretep — mesarsko klanje. Dva sta bila tako našeskana, da so jih morali nesti v bolnišnico a enemu so italjanci uho odrezali. No, šior goriški moniteur, kaj porečeš k temu, ti ki nam očitaj, če se dva slovenska fakina stepeta „cultura bosniaca“ (bosensko kulturo)?

Galeta ali kokoni sviloprejk se navadno v Gorici prodajajo. Letos pride v kratkem čas zato, ter opominjamo uže sedaj naše kmete, naj se varujejo goljušvih mešetarjev, ki jim navadno polovico, krvavo pridobljenih novcev požrejo. V prihodnji štev. „Soče“ bomo naznanili, kje se bodo poizvedele natančne dnevne cene galete ter kateri trgovci so pošteni, da ne bodo naši kmetje ne na ceni, niti na vagi opeharjeni.

Podporno društvo snujejo goriški trgovski pomočniki ter so imeli v ta namen minolo nedeljo zbirališče. Prihodnjič kaj več o tem, ker imamo i nekaj Slovencev v Gorici.

Hudodeljstvo ali pijanstvo. Četrtek o polnoči so našli na starem trgu na tleh ležečega ter na pol mrtvega brivca Pregel-na. Mož je imel na glavi globoko krvavo rano pa ne ve se, ali ga je kdo napadil ali je sam tako nesrečno z teško glavo padel. Prenešen je bil v bolnico.

Magjarska predrznost. Binkoštni pondeljek v Postojni bila je mej mnogimi obiskovalci čudovite pa svetovno slavne jame (grote) i trojica sinov magjar-orszaga. Govorili so mej sabo magjarsko in zahtevali tudi v tem pri nas ne znanim jeziku postrežbe v kavarni. Ko jim je pa povedal naš znani rodoljub, da hvala Bogu Postojna nij še magjarska, strašno je bila ta trojica razkačena ter v svoji oholosti zahtevala, da — vse se ima pomagjariti. Se ve, da jim je bilo povedano prav pošteno „nem tudum“, ne poznamo vas Azijate!

Vabilo. Učitelj ajdovskega okraja napravijo v nedeljo, 15. junija 1879. Veselico pri „Repku“ poleg Ajdovščine, v korist narodne šoli. Spored: 1. „Pozdrav“. 2. „Popotnica“, poje zbor. 3. „Zvezdica“, samospjev se spremljevanjem na glasoviru vglasbil Gliniko (izvršujeta 11. letna dečka). 4. „Poslanec“, deklaracija — Stritar. 5. „Oblaček“, poje zbor — vglasbil J. Kocijantič. 6. „Overture“, iz slavjanskih melodij — četeroročno na glasoviru. Zložil E. Titl. 7. „Kdor prej pride prej melje, šaloigra v euem djanji — Vilhar. 8. „Pesem ljubezni, samospjev se spremljevanjem na glasoviru — M. Vilhar. 9. „Pozdrav“, poje zbor — vglasbil Nedved. 10. „Strunam“, samospjev se spremljevanjem na glasoviru. Vglasbil Jenko. 11. „Hrvaticam“, poje zbor — vglasbil J. pl. Zajc. 12. „Polacca“, zložil W. A. Müller — četeroročno na glasoviru. 13. „Posterv“, šaloigra v enem djanji. Začetek ob 7. uri čer. Vstopnina 30 kr. — sedež 20 kr. K obilni vdeležitvi uljudno vabijo:

učitelji ajdovskega okraja.

Mlada samomorka. „Slov. Nar.“ se piše: Dne 4. t. m. so našli v Bohinjske Savi žensko mrtvo truplo plavajoče in ga izvlekli. Izpoznali so v njem kmetko deklice Ivanko Kikelj iz Stržišča v okraji tolmuskem. Ker nij bilo nobenega znamenja, da bi bila po sili v vodo vržena, sumi se, da je sama v vodo skočila. To je tem bolj verjetno, ker je bila noseča in se je torej iz strahu pred sramoto in kaznijo ali iz nesrečne ljubezni sama usmrtila.

Društvo za podporo šolarjev. Prejeli smo sledeče vabilo: Ker je c. kr. namestništvo potrdilo pravila za društvo, ktero si stavi za nalogo podpirati šolarje, je dne 28. p. m. zbrani ustanovni odbor prevzel začasno vodstvo tega društva po §. 40 in 41 dotičnih pravil ter izvolil za predsednika gosp. Al. pl. Claricini-ja, za denarničarja gosp. Karola viteza Catinelli-ja in za tajnika gosp. Frid. Parcar-ja. Prva naloga društvenega odbora je nabrati toliko društvenikov, da bo društvo zamoglo res koristiti in izvrševati lepo nalogo svojo. Kakor hitro se vpiše 100 društvenikov, bo nemudoma sklican občen zbor, ki bo izvolil stalni društveni odbor.

Imena gospodov, ki so prevzeli začasno vodstvo tega dobrodelnega društva, so nam najboljše poročstvo za srečen razvoj tega društva, ktero zamore silno veliko koristiti posebno v bogim šolarjem, ki iz kmetov prihajajo v Gorico v šolo. Ako bi se prav mnogo društvenikov zbralo, bi se mogel tudi lep denarni fond napraviti, iz kterega bi se revni šolarčki podpirali. Kolikokrat mora popustiti šolo naj talentiraniši mladenič, ki bi sicer postal dika svojim staršem in celi domovini. Zato prav iz srca priporočamo to društvo vsem Slovencem, ki bodo iz tega društva zamogli marsikatero korist dobivati.

Poziv. „Slovansko podporno delalsko društvo“ bode imelo v nedeljo 15. junija svoj občni zbor v Rošetijski dvorani ob 10½ uri. Dnevni red: 1. Sporočilo predsednikovo. 2. Volitev odborovnikov. Slovenski delalci iz Trsta in okolice, prilika Vam je dana, da pomagata drug drugemu; jako zanemarjen je bil doslej slovenski delalec in rokodellec, ni imel podpore od nobene strani, ako pa je bil v laškem društvu, moral je požirati v ptujem jeziku besede, kterih še dobro umel ni.

Svojih otrok ne more slovenski nepremožni delalec gojiti v materinščini, ker mu pomanjkuje sredstev, zatoraj bo zdaj prilika dana slehernemu, da se s pomočjo krepkega društva vse to doseže v delalskem stanu, da bode slovenski delalec tudi imel priliko se izobraževati v materinem jeziku in da bode imel pomoč od društva v vsaki neizgodi. Slovenci, stopite mnogobrojno v društvo, vabite svoje prijatelje in učite jih, da iz malega raste veliko; z malim začnemo, ali nadejamo si vspeha, ki bo dobrote sipal še našim potomcem.

Bodimo vsi za enega in eden za vse.

V Trstu 6. junija 1879.

IVAN DOLINAR,
predsednik.

Razne vesti.

Solovijev, napadnik ruskega carja, je bil 7. t. m. od najvišjega sodišča v Peterburgu na smrt na vešalih obsojen. Iz njegovega življenja izvedelo se je to: V Toropcu, kjer je imel službo, je bil v ozke zvezi z necim Nikolajem Bogdanovičem; ta je bil ko-

vač in pri njem so se shajali „nihilisti“, mej temi tudi Mihajlov, katerega so v lanskem letu prijeli, ker je bil obtožen, da se je bil tudi on udeležil umora generala Mezenčeva. Leta 1876 se je oženil Solovjev s Katarino Čeličev, potem sta šla oba v Peterburg, a živela tu ločena. Tukaj se je bil shajal čisto z glavami revolucionarne stranke, potem pak opotoval okraja Vladimir in Nižnij-Novgorod in v raznih laglje agitiral. Potem je šel v Samaro in v okraj Saratov, kjer je šel v Samaro in v okraj Saratov, kjer je prevzel službo občinskega pisarja. L. 1878 vrnil se je Solovjev v Petrograd in tu raznašal prepovedane časopise kakor „Zemlja i volja“ in revolucionarne oglase. V Peterburgu je dobro živel, akopram nij imel tacega nobenega dela, ki se izplača. Solovjev je pred sodnijo priznal, da je streljal na carja, da pak je to storil po svojem preverjenju.

5000 gld. ali 500 funtov šterlingov v zlatu dobi, kakor dunajska policija in druge velikomestne policije razglasujejo, tisti, ki vlovi in sodniji izroči nečega Aleksandra Cohena juda, ki je 50 let star, čokat, debelovrat, malo visocih pleč, črnolasi in črnobrad. Ta ubegli jud je v Milwaukee v Ameriki velike goljufije naredil in utekel po svetu, da ne vedó kam.

Oče in sin. Trinajstletni sin polkovnika barona F., ki službuje zdaj v Bambergu, prišel je mej hudo bne tovariše, in šel z njimi v krčmo. Oče njegov izve to, gre ga iskat, da bi ga prignat domov, ali ljubeznjivi sinček potegne revolver iz žepa, ter ustrelil trikrat na svojega lastnega očeta. K sreči ga nij nobenkrat zadel, ali oče, razjarjen, potegne sabljo, in rani dečka tako po glavi, da je ta čez dva dni umrl.

Gospodarske stvari.

O ohranitvi sirovega (frišnega) sadja. Cena kakega sadnega plemena je med, pred in po pravi letni dobi bistveno različna. Ako terg še ni kakim sadnim plemenom oskerbljen, ali če se že redkeje nahaja, doseže se za tako blago dvojnato, trojnato in še večeno.

V prejšnjih letih so lahko bile zdatnejše cene pred splošno žetvijo več ali manj s tem, da so zgodnja plemena izsajevali; dandanes so ta vendar veliko na svoji vrednosti zgubila zato, ker se lahko tudi po kupčijskih potih frišno sadje iz južnih krajev proti severu prevaža; črešnje, jabelka, hruške se n. pr. iz Italije na dunajskem tergu že dobijo ob času, ko so naša najbolj zgodnja plemena komaj v dobi prvega razvijanja. Da bi pridelovalec sadja ceno višal to ne gre, ampak s tem opravičilo se peča od leta do leta bolj le kupčija.

Visoke cene pozno v zimi zamore deloma tudi le tergovina v prid obrtnosti s tem, da preskerbuje dotičnih plodov iz poznih krajev in jih prinaša na terg. Tako ravnuati, pa ni vedno mogoče, ker so razlike dozorivnega časa bolj severno ležečih krajev deloma premajhne, deloma so pa v njih pridelavi plodovi slabšeje kolikosti ter so manj sposobni za prodaj, nego lepi, v boljših krajih pridelani plodovi, ki se skušajo z ugodnim ravnanjem ohraniti. Ohranitev frišnega sadja (pečkatega, koščastega ali grolastega sadja) je v popolnem intaktnem stanju vendar le postala poseben, važen in plačilen oddelek uporabe sadja.

Razlike cen n. pr. grozdja, so na dunajskem tergu neizmerno velike; tako se plača za zlahtnino (Gutedel) ob času tergatve (bendime) za kilo 30 kr., o božiču 80 kr., o pustu 1 gl. 40 kr. in za najboljšo ohranjeno grozdje, kakoršno prinesejo iz Francoskega na Dunaj, se plača večkrat za kilo 3-4 gl. Ni li lepa prilika, da bi si prizadevali pri takih razlikah cen, ki se več ali manj nahajajo pri verstah sadja, ono bolj ko je mogoče dolgo v frišnem stanju ohraniti? Kako naravna in pravična morajo biti vsa prizadevanja, da bi ta namen dosegli? In v rešnici so že našli mnogo pripomočkov, da se sadje frišno obvarje; sezidali so posamezne sadne hrame (kleti), jabelka in hruške djali v pesek in jih v tla zagrebli, obsuli so jih s pepelom in ogljenim prahom (z braško) in so s takim ravnanjem že veliko dosegli, tako da se sadna plemena posamejno terda dandanes na tergi naših mest že skozi celo leto nahajajo. Pa vsi ti narodi imajo deloma veliko napako, da sadje ne pride v onem frišnem nepokvarjenem stanu na terg, kakor ga ima ob času tergatve. Te napake pa iz tega izvirajo, da se premalo pazi na teorijo, ki je za ohranitev sadja prilična.

Prošnja.

30. minolega meseca je v življenja cvetu v Gorici izdihnul blago svojo dušo moj brat Avgust, ki je bil morda eden najboljših slovenskih skladateljev, zapustivši — lepo število svojih skladb v rokopisu. Žal da njegove veljave naš narod zdaj oceniti še ne zna, ker le prav malo njegovih skladb prišlo je na dan. Zato je podpisani, v čegar rokah se nahajajo ranjega skladbe, sklenol, skrbeti za to, da se te objave ter tudi z obširnim životopisom misli osloviti pre-

minolega spomin. Ker pa je imel ranjki Avgust več skladb razposojenih, zato prosim vse one gospode, ki bi imeli kako glasbeno delo njegovo, da je meni pošljejo. Osobito bi rad dobil njegovo: „Za slovo“ (kaj od mene proč oko...), o katere pesmi mi je sam pravil, da jo je nekomu posodil, ne vedó, komu in ki ima menda lepo glasbeno veljavo. Prijateljem in znancem prerano umrlega Avgusta bi bil tudi od srca hvaležen, ko bi mi hoteli poslati kake črtice iz njegovega življenja, katere morda še meni znane niso. Rokopise na zahtevo po njihovej odrobi vračam.

V Lokvi, (Corgnale) 8. junija 1879.

JANKO LEBAN,
učitelj.

Našim p. n. gg. naročnikom!

Prosimo za potrpljenje! Ako denašnja (in tudi uže prejšnja) številka ne ugaja popolnoma vsem zahtevam; nismo krivi mi, ampak to, da nas je glavni pisatelj našega lista nepričakovano zapustil. Za danes le toliko!

Lastništvo „Soč.“

WASSERDICHTER ZELTSTOPPER
REGENMANTEL
DECKTÜCHER
Wienerberg-Landgut-Fabrikniederlage
M. J. SINGER & SÖHNE WIEN.
„Solide Firmen als Vertreter erwünscht.“

SKORAJ ZASTONJ!

Od konkurzne uprave nedavno na nič prišlo veliko angleške fabrike za britanija-srebro dobili smo nalog, da naj vse pri nas v zalogi ležeče blago od britanija-srebra za majhno povračilo voznine in 1/4 dela plače delavske, podarimo.

Proti vposlanju svote noveev, ali pa tudi proti povzetju pri vsakej reči določene cene le kot povračilo voznine od Angleške do Dunaja in kot neznan del delavske plače, dobi vsakdo sledeče za četrt del realne vrednosti, skoraj zastonj.

6 kom. žlic za jedi od britanija-srebra, in 6 kom. enačih žlic za kavo, skupaj 12 komadov, stale so preje gld. 6, zdaj pa vseh 12 komadov skupaj gl. 1.85

6 „ namiznih nožev od britanija-srebra, z angleškimi ostrinami od jekla, nadalje 6 kom. enačih vilic, skupaj 12 komadov, ki so prej veljali gl. 9, zdaj vseh 12 kom. skupaj gl. 3.10

1 zajemalec za mleko, teške kvalitete, prej gld. 3, zdaj gl. —.70

1 zajemalec za juho, najtežje vrste, od najbolj-sega britanija-srebra, prej gld. 4, zdaj gl. 1.10

6 podstavkov za nože od britanija-srebra, prej gld. 2, zdaj gl. —.65

1 klešče od britanija-srebra za sladkor, prej gld. 1, zdaj gl. —.30

Razen tega še elegantne namizne svečnike, par gl. 1.—, 2.—, 2.50, 3.—; tase, a kr. 50, 75, 80, gld. 1.—, 1.40; vrčki za kavo, a gld. 2.—, 2.50, 3.—, 4.—; sladkorne pušice, a gld. 2.—, 2.80, 4.—, 5.50, 7.—; sladkorne sipnice, a kr. 25, 40, 75, 90, gld. 1.—; karafindol za kis in olje, a gld. 2.50, 2.80, 3.50, 4.75, 5.—; pušice za surovo maslo, a kr. 75, 95, gld. 1.70, 2.80, 3.25, 4.—; čaše za juho s podstavkom, a gld. 1.60, 2.50, 3.—

Neverjetno po ceni!

in za vsako gospodinjstvo posebnega priporočanja vredna je sledeča sklad, obstoječa iz 33 komadov praktičnih, ter izvrstno izdelanih stvari, narejenih iz naj-finejšega britanija-srebra za neverjetno malo ceno le gld. 6.45 in sicer:

6 kom. vrlo dobrih namiznih nožev, z ročnikom od britanija-srebra s pravo angleškimi srebrno-jeklenimi ostrinami.

6 „ jako finih vilic, britanija-srebro, iz jednega kosa.

6 „ teških žlic za jedi od britan.-srebra.

6 „ žlic za kavo od britanija-srebra, najboljše kvalitete.

1 masivni zajemalec za mleko od britanija-srebra.

1 teški zajemalec za juho od brit.-srebra.

6 kom. podstavkov od brit.-srebra za nože.

1 izvrstne klešče od brit.-srebra za sladkor.

Vseh teh 33 komadov, ki so veljali preje 25 gl., stane zdaj vseh 33 komadov skupaj le gld. 6.45.

33 kom. Vse te reči so izdelane iz naj-finejšega britanija-srebra, ki je na celcm svetu jedina kovina, katera ostane večno bela, in se od pravega srebra tudi po 20 letnem rabljenju ne more razločiti, za kar se garantuje.

Naj se tedaj vsakdo z naročili kolikor mogoče pohiti, ker pri tako izrednej cenosti se bo kmalu vse prodalo.

Naslov in jedini kraj za naročila v c. k. avstro-ogerskih provincijah:

General-Depot der Britannia-Silber-Fabriken:
Blau et Kann, Wien, I. Elisabethstrasse Nr. 6.